

Huomiota maahanmuuttopolitiikkaan (2/03)

Anneli Jäätteenmäen uusi hallitus varautuu maahanmuuttopolitiikan ja maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämiseen. Yhtenä perusteluna on väestörakenteen ikääntyminen. Hallitus lupaa edistää työperusteista maahanmuuttopolitiikkaa ja laatii maahanmuuttopoliittisen ohjelman. Kotoutumisessa hallitus korostaa hyvien etnisten suhteiden ja vuorovaikutuksen merkitystä.

Tavoite on mittava. Suomi on perinteisesti kulkenut iltajunassa maahanmuuttokysymyksissä. Mutta nopeasti harmaantuvalla pienellä kansalla ei liene muita vaihtoehtoja – kun syntyvyyskin on vähäistä – kuin osallistua globaaliin kilpailuun osaajista ja tekijöistä, erityisesti palveluammateissa. Väestön vanheneminen tulee olemaan keskeinen sosiaalipoliittinen ilmiö niin Suomessa kuin koko EU:ssa. Työelämään on tullut vuosittain 10–15 000 henkilöä enemmän kuin on siirtynyt eläkkeelle. Jo vuodesta 2005 lähtien tilanne alkaa olla lähes päinvastainen.

Työvoima 2020 -työryhmän arvion mukaan työttömyys tulee edelleen säilymään korkeana, mutta tavoitteeksi työryhmä asettaa viiden prosentin työttömyyden ja 75 prosentin työllisyysasteen. Suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle työvoimapula pahenee ja työryhmä esittää, että nykyistä työhöntuloikää tulisi aikaistaa ja eläkkeellesiirtymisikää myöhentää. Työmarkkinoille olisi saatava entistä enemmän naisia, nuoria ja maahanmuuttajia.

Suomalaisen yhteiskunnan olisi aika valmistautua työperäiseen ja aktiiviseen maahanmuuttopolitiikkaan sekä asenteissa että käytännön toimin. Hyvä aloitus olisi työlupien käsittelyn nopeuttaminen ja byrokratian vähentäminen. Toivottavasti hallitus tuo vaalien alla rauenneen ulkomaalaislain uudistuksen pian eduskunnan käsittelyyn. Uudistettavan ulkomaalaislain jatkoksi tarvitaan Suomeen kokonaisvaltaista maahanmuutto- tai laajemmin siirtolaisuuspolitiikkaa, joka lähtee Suomen intresseistä.

Maahanmuuttajat ovat olleet hyödyksi sellaisille siirtolaismaille kuin Kanada, Uusi-Seelanti ja Sveitsi, kuten Arno Tannerin tuore väitöskirja osoittaa. Myös Suomelle maahanmuuttajat ja heidän lapsensa voivat olla merkittävä voimavara. En usko, että syrjäiseen, kylmään, kovan verotuksen ja kielteisten ulkomaalaisasenteiden Suomeen tulee suurtakaan ryntäystä edes EU:n laajenemisen myötä. Ensisijainen tavoite olisikin kotouttaa nykyiset maahanmuuttajamme ja löytää heille koulutusta vastaavat tehtävät sekä edistää suvaitsevaisuutta kaikin tavoin.